

ČÁST F

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ - SHRNU TÍ

Objednatel: Krajský úřad Středočeského kraje
Zborovská 11
150 21 Praha 5

Zpracovatelé: RNDr. Vojtěch Vyhnálek CSc.
Mgr. Pavla Dušková
EIA SERVIS s.r.o.
U Malše 20
370 01 České Budějovice

Ing. arch. Vlasta Poláčková
Ing. Josef Smíšek
RNDr. Jiří Jedlička
Urbanistický atelier UP24
K Červenému vrchu 845/2b
160 00 Praha 6

Předmětem předkládaného Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území je návrh 1. aktualizace ZÚR SK.

Předmětem 1. aktualizace je doplnění koridorů silničních staveb, které jsou nezbytné pro funkčnost dopravní koncepce jižní části Středočeského kraje navržené v ZÚR SK 2011:

- koridor dálnice D3 úsek Jesenice – hranice kraje,
- koridor silnice II/112 úsek Benešov – Václavice, napojující Benešov na dálnici D3 (Václavická spojka).

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území obsahuje následující části požadované přílohou č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb. v platném znění:

- A. Vyhodnocení vlivů na životní prostředí podle přílohy Stavebního zákona (dále též SEA)
- B. Vyhodnocení vlivů na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (dále též NATURA)
- C. Vyhodnocení vlivů na skutečnosti zjištěné v územně analytických podkladech
- D. Vyhodnocení vlivů na jiné skutečnosti ovlivněné řešením
- E. Vyhodnocení přínosu k naplnění priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území obsažených v politice územního rozvoje
- F. Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území - shrnutí

Podstatou udržitelného rozvoje je naplnění tří základních cílů: sociálního rozvoje, který respektuje potřeby občanů (soudržnost společenství), účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů (příznivé životní prostředí) a udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti (hospodářský rozvoj). Rozbor udržitelného rozvoje území byl zpracován v rámci územně analytických podkladů Středočeského kraje (podrobněji viz. část C Vyhodnocení vlivů na skutečnosti zjištěné v územně analytických podkladech).

1.aktualizace ZÚR SK doplněním koridorů dálnice D3 a Václavické spojky vytváří předpoklady pro realizaci funkčního dopravního systému v jižním segmentu Středočeského kraje, respektive České republiky. Koncepce ZÚR SK (2011) se tím nemění.

Hlavní přínosy dálnice D3 a Václavické spojky z hlediska Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Doprava

- vytvoření předpokladů pro realizaci funkčního dopravního systému v jižním segmentu Středočeského kraje, respektive České republiky; zlepšení podmínek kooperace Tábora a Českých Budějovic s hlavním městem
- splnění mezinárodních závazků - součást TEN-T
- splnění úkolu PÚR ČR, ve znění Aktualizace č.1 čl. 98 - vymezení koridoru dálnice D3, což zajistí přípravu dokončení základní silniční sítě a zabezpečení převedení očekávané zátěže intenzit dopravy na tuto kvalitativně vyšší úroveň dopravy
- odlehčení dopravní zátěže na dnes již přetížené dálnici D1, na silnici I/3, II/105 a II/603, které procházejí zastavěným územím sídel; zlepšení životního prostředí v přilehlých územích s kladným dopadem na zdraví obyvatel
- zlepšení dopravní obsluhy v suburbanizačním území jižně od Prahy, kde nejsou předpoklady pro rozvoj kolejové dopravy (týká se zejména sídel Psáry, Libeň, Okrouhlo, Jílové u Prahy, Petrov, Kamenný Přívoz, Krňany, Hradištko)

- zlepšení dopravní obsluhy center osídlení (napojených na D3 silnicemi I. a II. třídy (Jílové u Prahy, Týnec nad Sázavou, Neveklov, Sedlčany, Sedlec - Prčice)
- zlepšení dopravní obsluhy rekreačně využívaného území Dolního Posázaví a zejména východní části Středního Povltaví a Sedlčanska

Zlepšení dopravní obsluhy souvisí s realizací uvažovaných mimoúrovňových křižovatek, případně sjezdů z dálnice D3.

Vliv na sociální podmínky

- zlepšení dopravní obsluhy přinese:
 - úsporu času při jízdách obyvatel do škol a za prací
 - zlepšení podmínek pro podnikání
 - zlepšení parametrů životního prostředí v místech, odkud bude doprava odvedena
- zvýšení atraktivity území pro bydlení a podnikání, snadnější dostupnost služeb, práce i rekreace a zvýšení spokojenosti obyvatelstva

Vliv na ekonomické podmínky:

- kladné přínosy pro dopravu a druhotně pro sociální podmínky mají i kladný ekonomický dopad – finanční úspory

Porovnání nákladů na realizaci dálnice D3 a Václavické spojky s uvažovanými přínosy

Přesto, že jsou známé odhady předpokládaných finančních nákladů na přípravu, realizaci a provoz staveb, není v rámci územně plánovací dokumentace kraje možné porovnávat tyto náklady s očekávanými ekonomickými přínosy v důsledku výše uvedených zlepšených podmínek. Tyto efekty nelze korektně vyčíslit.

Proto lze pouze s velkou mírou jistoty předpokládat, že v dlouhodobém horizontu budou z pohledu celorepublikového převažovat kladný vliv i na ekonomický pilíř udržitelného rozvoje.

Hlavní rizika dálnice D3 a Václavické spojky z hlediska Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území:

Hlavní rizika dálnice D3 a Václavické spojky směřují do oblasti ochrany životního prostředí, přírody a krajiny. Případné negativní vlivy pak mohou negativně ovlivnit i podmínky pro spokojený život obyvatel v území, tedy sociální pilíř.

Jedná se zejména o riziko narušení životního prostředí (hygienických i estetických kvalit) obytného a rekreačního území v blízkosti budoucích staveb dálnice D3 a Václavické spojky.

Koncentrace dopravy například v prostoru obce Jesenice bude vyžadovat řadu opatření na úrovni územního plánu obce, koordinovaných se sousedními obcemi a s hlavním městem Prahou.

Vlivy na přírodní pilíř jsou očekávány převážně záporné, což vyplývá z charakteru záměrů. Nejvýznamnější negativní vlivy byly identifikovány u složky životního prostředí půda (záběr cenných zemědělských půd v I. a II. třídě ochrany, záběr PUPFL), krajina (negativní vliv na krajinný ráz) a biologická rozmanitost, fauna, flóra (negativní vliv na územní systém ekologické stability a migrační propustnost krajiny). V hodnocení vlivů na lokality soustavy NATURA 2000 byly identifikovány dvě evropsky významné lokality, které mohou být výstavbou a provozem dálnice D3 negativně ovlivněny.

Z toho důvodu již mnoho let probíhá úsilí o nalezení nejvýhodnější trasy dálnice D3. Takové, jejíž negativní vlivy na všechny složky životního prostředí, na přírodu, krajinu i obyvatelstvo budou nejmenší. Historie hledání optimální varianty je popsána v Odůvodnění 1. aktualizace

ZÚR SK. Výsledkem tohoto hledání je potvrzení stabilizované – západní varianty trasy (přes Jílové u Prahy) jako nejlepší.

Tuto variantu jako nejlepší potvrdila i dokumentace EIA a stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí k záměru „D3 - Středočeská část“ ze dne 1. 2. 2012 pod čj. 1933/ENV/12. Ve stanovisku se uvádí, že „na základě závěru posudku, veřejného projednání a doplňujících informací je akceptovatelná realizace obou variant (tj. varianty západní i varianty východní) popsanych v dokumentaci s tím, že varianta západní je výhodnější z důvodu méně významných negativních vlivů na veřejné zdraví“.

Tato varianta trasy je zpracována do 1. aktualizace ZÚR SK.

Významným cílem 1. aktualizace ZÚR SK je stanovení takových podmínek pro přípravu staveb dálnice D3 a Václavické spojky, které očekávané negativní vlivy vyloučí či minimalizují. Proto 1. aktualizace ZÚR SK navrhuje celou řadu opatření směřujících zejména do oblastí péče o životní prostředí a ochranu přírody a krajiny. Tato opatření jsou navržena ve vyhodnocení SEA a NATURA a jsou promítnuta do výrokové části návrhu 1. aktualizace ZÚR SK v rozsahu odpovídajícím právně dané podrobnosti této dokumentace.

Opatření se týkají jak územně plánovací činnosti (upřesnění koridorů v ÚPD), tak projektové přípravy stavby (územní řízení). Uplatnění těchto opatření může významnou měrou ovlivnit výsledné vlivy záměrů, realizace i provozu dálnice D3 a Václavické spojky.

Na základě vyhodnocení sekundárních, synergických a kumulativních vlivů na životní prostředí byla vymezena opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných záporných sekundárních, synergických a kumulativních vlivů na životní prostředí a stanovena pravidla monitorování sekundárních, synergických a kumulativních vlivů.

Vyhodnocení vlivů na zlepšování územních podmínek udržitelného rozvoje území, tj. pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a jejich soulad

Vyhodnocení vyváženosti územních podmínek bylo provedeno v ÚAP SK 2013. Výsledek vyhodnocení, kartogram s vyznačením disproporcí mezi jednotlivými pilíři trvale udržitelného rozvoje pro jednotlivé obce, je uveden v příloze této části F. Do kartogramu je zakreslen návrh koridorů dálnice D3 a Václavické spojky.

Dobrý stav všech pilířů byl identifikován z obcí dotčených 1. aktualizací ZÚR SK pouze u města Benešov.

Naopak špatný stav všech pilířů byl identifikován u obcí Chářovice, Miličín, Netvořice, Tisem a Václavice. Zvláště v těchto případech je třeba věnovat zvláštní pozornost uplatňování opatření pro zmírnění negativních vlivů na životní prostředí, přírodu a krajinu a pokusit se využít příležitosti pro hospodářské oživení (všechny tyto obce budou dobře dostupné z uvažovaných mimoúrovňových křižovatek).

U většiny obcí v zájmovém území jsou záporně hodnoceny dva pilíře, převážně hospodářský a sociální pilíř. Výstavba dálnice D3 a Václavické spojky může znamenat příležitost zlepšení tohoto stavu.

U deseti obcí v zájmovém území byl identifikován slabý pilíř životního prostředí. Zde existuje riziko, že se v těchto obcích 1. aktualizace ZÚR SK projeví negativně, bude proto nezbytné realizovat opatření k minimalizaci negativních vlivů realizace a provozu dálnice D3 a Václavické spojky na životní prostředí. Větší riziko je zejména u obcí v severní části zájmového území (Zlatníky – Hodkovice, Jesenice, Psáry, Libeň).

Dálnice D3 ve vztahu k podmínkám pro udržitelný rozvoj

1. Aktualizace ZÚR SK, 2015

Vyváženost vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území v obcích dle metodiky MMR (zdroj ÚAP SK 2013)

